

महाराष्ट्रातील ऐतिहासिक, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रातील जेष्ठ व्यक्तीच्या जीवनावर आधारीत पूर्ण लांबीच्या मराठी चित्रपट निर्मितीस सहाय्यक अनुदानास वित्तीय मान्यता देण्याबाबत...
(राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज)

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.६६/सां.का.१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ३० मार्च, २०२४

वाचा :

- १) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मचिअ-२००६/प्र.क्र.३०३/सां.का.१, दिनांक ०६ फेब्रुवारी, २००७.
- २) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.३०३/सां.का.१, दिनांक ०९ फेब्रुवारी, २०२४.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्राच्या जडणघडणीमध्ये क्रांतीकारक, ऐतिहासिक व्यक्ती, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रातील थोर व्यक्तींचा मोठा वाटा आहे. अशा व्यक्तींची ओळख, त्यांचे कर्तृत्व, देशभक्ती, साहित्य व कला व क्रिडा क्षेत्रातील कामगिरी याची माहिती भावी पीढीला व्हावी व राज्याचा इतिहास, साहित्यिक व सांस्कृतिक परंपरा जागृत रहावी, याकरीता अशा महान व्यक्तींच्या जीवनावर आधारित चित्रपट निर्मितीस प्रोत्साहन मिळेल. या योजनेतर्गत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या दिनांक २९.४.१९०९ ते दिनांक ११.१०.१९६८ या कालखंडामध्ये अंधश्रद्धा व जातीभेदाच्या निर्मूलनासाठी महाराजांनी विशेष कार्य केलेले आहे. यासाठी त्यांनी भजनाचा आणि किर्तनाचा प्रभावीपणे वापर केला आहे. विदर्भात त्यांचा विशेष संचार असला तरी महाराष्ट्रातच नव्हे तर देशभर हिंडून अध्यात्मिक, सामाजिक व राष्ट्रीय एकात्मतेचे प्रबोधन करीत होते. सन १९४२ मध्ये “भारत छोडो” आंदोलनामध्ये त्यांचा सहभाग होता आणि त्यांना अटक देखील झालेली होती. त्यामुळे या योजनेतर्गत “राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज” यांच्या जीवनावर आधारीत चित्रपट निर्मितीस शासनाच्या संदर्भ-२ येथील शासन निर्णयान्वये ₹७.०० कोटी इतक्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. मात्र, सन २०२३-२४ या वित्तीय वर्षामध्ये सुधारित अंदाजान्वये ₹२.८० कोटी इतक्या रकमेचे सहाय्यक अनुदान देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

महाराष्ट्रातील ऐतिहासिक, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रातील जेष्ठ व्यक्तीच्या जीवनावर आधारीत पूर्ण लांबीच्या मराठी चित्रपट निर्मितीच्या प्रचलित धोरणास अनुसरून “राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज” यांच्या जीवनावर आधारीत चित्रपट निर्मितीस सहाय्यक अनुदान देण्यास या शासन निर्णयान्वये ₹२,८०,००,०००/- (अक्षरी रुपये दोन कोटी ऐंशी लक्ष फक्त) इतक्या रकमेस वित्तीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. या प्रयोजनार्थ वितरीत निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र या विभागास सादर करणे बंधनकारक राहिल. यासाठी उप सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून अवर सचिव (रोख शाखा), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहेत. त्यांनी व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र चित्रपट रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ दादासाहेब फाळके चित्रनगरी गोरेगांव मुंबई यांना सदर रक्कम एकरकमी त्वरीत वितरीत करावी.

३. यासाठी होणारा खर्च "मागणी क्रमांक झेडडी-२, २२०५ कला व संस्कृती (००) १०२, कला संस्कृती प्रचालन (०३) (०४) ऐतिहासिक, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रातील महत्वपूर्ण व्यक्तींच्या जीवनावर आधारित चित्रपटांना अनुदान (२२०५ १५७२) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)" या लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षातील उपलब्ध निधीमधून भागविण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे.

४. सदर खर्चास उपनिर्दिष्ट दि.३०.१०.२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये प्राप्त अधिकारानुसार मंजूरी देण्यात येत आहे. तसेच शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३ दि.१२ एप्रिल, २०२३ मधील परिच्छेद ०७ व परिशिष्टातील अ.क्र.९ मधील तपासणी सूचीतील क्र.१,२,३,४,५,९ व १० ची पूर्तता होत असून उर्वरीत परिच्छेद व परिशिष्टातील अटी सदर प्रकरणी लागू होत नाहीत.

५. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौ.सं.क्र.१८७, दि.१४.३.२०२४ आणि वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२७६/२०२४/व्यय-१५, दि.२७.०३.२०२४ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२४०३३०१८४११६१२२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(गो. पां. चव्हाण)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. विधान मंडळ सदस्य (सर्व)
- ६) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) एक, महाराष्ट्र, मुंबई
- ७) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) एक, महाराष्ट्र, मुंबई
- ८) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) तीन, महाराष्ट्र, मुंबई
- ९) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- १०) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

- ११) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ, दादासाहेब फाळके चित्रनगरी, गोरेगाव (पूर्व), मुंबई - ४०० ०६५.
- १३) व्यवस्थापकीय संचालक, कोल्हापूर चित्रनगरी महामंडळ मर्यादित, कोल्हापूर.
- १४) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागातील सर्व कार्यासने, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) निवड नस्ती (सां.का.१)